

Bondia

ESPECIALS
SETEMBRE 2026

MERITXELL **2026**

F I T O s.l.

v i d r i e r

C/ Poblado, 37. Naus Cortés. Local,3
AD500 Santa Coloma
Tel: (+376) 811 356 · Fax: 863 398
fito@andorra.ad

MÉS DE 30 ANYS ENVIDRIANT ANDORRA

Feliç dia de Meritxell

8 DE SETEMBRE

santeloï
grup

SUMARI

4/6 Salutacions

8/11

Entrevista
MOSSÈN RAMON DE CANILLO

13 D'una gavernera florida
La llegenda de Meritxell

14/15

Reportatge
Visita al Santuari

16 L'escultura de la Mare de Déu de Meritxell
Una revisitació

17 El pas del temps a l'antic Santuari de Meritxell

18/20

Entrevista
ALBERT ROIG

22 Goigs a la Mare de Déu de Meritxell

24 Basílica menor des del 2014

26 Processó de les torxes a la vigília

28 Una passarel·la, una escultura i molts miradors

30 Nativitat de Maria i festivitat de Meritxell

32 Camí de Meritxell: una tradició que fa història

34 Meritxell abans de Meritxell

36 Romànica o gòtica: amb quina et quedes?

38 La bandera i altres símbols

LA VEU DEL POBLE, SA PRESIDENT Ferran Naudi d'Areny-Plandolit GERENT Ricard Vallès
ESPECIALS BONDIA DIRECCIÓ Andrés Luengo CAP DE REDACCIÓ Maria Pilar Adín REDACCIÓ Tatiana Navarro
CORRECCIÓ Albert Belis MAQUETACIÓ Lúdia Jo, Lúdia Boixader, Luis Becerra FOTOGRAFIA Facundo Santana
COMERCIAL I ADMINISTRACIÓ Xavier Farran, Tomé Teixeira, Virginia Yáñez
DISTRIBUCIÓ Premsa distribució IMPRESSIÓ Imprintsa.
Baixada del Molí, 5. Andorra la Vella. Telèfon: 808 888 | www.bondia.ad

El Govern us convida a participar en els actes de celebració de la Festa de Nostra Senyora de Meritxell Dimarts 8 de setembre

- 7 h Obertura del Santuari
- 7.30 h Missa de l'Aurora
- 9 h Missa jove animada pels infants i joves d'AINA
- 11 h Eucaristia solemne a la Basílica de Meritxell presidida per monsenyor Piero Pioppo, nunci de Sa Santedat Lleó XIV al Principat d'Andorra, concelebrada pel bisbe d'Urgell i copríncep d'Andorra, Josep-Lluís Serrano i Pentinat, acompanyat dels sacerdots de les Valls, i cantada pel Cor de Cambra d'Andorra. Cant de l'himne andorrà i dels goigs, i veneració de la Mare de Déu de Meritxell.
La missa serà retransmesa en directe per Ràdio i Televisió d'Andorra.
- 12 h Ballada de sardanes amb la Cobla Moreneta i repartiment de coca i moscatell.
- 17 h Presentació de les campanes del Santuari de Meritxell
- 18 h Concert a càrrec de l'ONCA
- 19 h Missa vespertina
- 24 h Tancament del Santuari

Servei gratuït i continuat d'autobusos entre la carretera general (torrent Pregó) i el Santuari de Meritxell entre les 7 i les 21 hores

Govern d'Andorra

SALUTACIONS

Mons. Josep-Lluís Serrano
Bisbe d'Urgell i copríncep d'Andorra

Estimat poble andorrà, andorrans i andorranes, i residents que heu fet del Principat la vostra llar.

En aquest dia de la nostra Festa Nacional, la Mare de Déu de Meritxell, adreço a tots vosaltres una salutació plena d'afecte i d'esperança. És un dia en què celebrem la nostra història, les nostres institucions i els valors i la fe que, al llarg dels segles, han fet possible que el Principat d'Andorra sigui un país lliure, en pau i compromès amb el bé comú.

La singularitat del nostre sistema institucional, fonamentat en el Copríncipat, continua essent un signe d'estabilitat, d'equilibri i de continuïtat històrica. En aquest esperit, saludo el copríncep francès S.E. Emmanuel Macron, amb qui mantenim una estreta cooperació institucional al servei d'Andorra i del seu poble.

Aquest any celebrem el cinquantenari de la benedicció i dedicació del nou santuari de la Mare de Déu de Meritxell, el 8 de setembre de 1976, pel bisbe-copríncep S.E. Joan Martí Alanís, i obra del reconegut arquitecte Sr. Ricard Bofill. Aquell encert, fruit de la col·laboració entre el Síndic i el Consell General, i l'Església d'Urgell, ha esdevingut amb els anys un dels símbols vius de la nostra identitat com a poble. Per aquest motiu, avui, 8 de setembre, la Seu Apostòlica ens ha concedit un Any Jubilar Meritxel·lià fins al proper 8 de setembre de 2027, un any per renovar la fe prop de Maria, la nostra Mare i Patrona d'Andorra. Iniciem aquest Jubileu pregant-li que protegeixi el nostre poble i que guïi els nostres passos en el camí de la pau, la fraternitat i l'esperança.

La Festa Nacional ens convida també a renovar el compromís amb la convivència, la solidaritat i la responsabilitat compartida. Vivim temps de canvis accelerats, però Andorra ha sabut, una vegada i una altra, afrontar els reptes amb serenor, diàleg, esperit de servei i sentit de responsabilitat.

Que aquesta jornada festiva i de fe mariana sigui una ocasió per a agrair la dedicació de tothom qui treballa pel progrés del país: les famílies, els joves, la gent gran, els professionals de tots els sectors, els servidors públics i totes les persones que, amb esforç quotidià, contribueixen al desenvolupament d'Andorra.

Amb confiança en el futur, continuem construint una societat cada vegada més justa, cohesionada i oberta al món, fidel a les seves arrels i als valors que la defineixen. Molt bona Festa de la Mare de Déu de Meritxell!

Excm. Sr. Emmanuel Macron
President de la República Francesa i copríncep d'Andorra

Meritxell, celebració de l'obertura als altres i de la cooperació europea.

Estimats andorrans, andorranes, i tots vosaltres, residents, que participeu en la vida d'aquest país.

M'adreço a vosaltres amb motiu de la festa de la nostra Santa Patrona de les Valls d'Andorra, la Nostra Senyora de Meritxell, un moment preuat per tots, en el qual ens retrobem a la fi de l'estiu, ocasió per renovar el pacte col·lectiu que ens uneix.

L'estiu de 2026 ha demostrat, un cop més, que la força d'Europa rau en l'ajuda mútua. Davant d'incendis i catàstrofes climàtiques d'una intensitat excepcional, els pobles i els Estats del continent han sabut mobilitzar-se junts, demostrant que la solidaritat europea no és un concepte abstracte sinó un mecanisme ben viu i dinàmic, que permet la mobilització ràpida de mitjans humans i materials, l'obtenció de finançaments de solidaritat, i la construcció d'una millor prevenció de cara al futur.

Andorra ha pogut expressar la seva solidaritat amb els seus veïns, a través de la veu del seu cap de Govern, com també s'ha pogut associar plenament a aquest impuls amb una presència activa dels seus equips de protecció civil i de la Creu Roja andorrana, prova que el compromís no es mesura per la mida d'un Estat, sinó per la sinceritat de la seva participació i pels vincles teixits amb els seus socis europeus.

Aquesta solidaritat, per preuada que sigui, no pot romandre improvisada. Les crisis de demà, climàtiques, però també socials o sanitàries, exigiran mecanismes més robustos, una millor coordinació i una major participació de tots en la preservació dels interessos dels països europeus. Nous dispositius de gestió hauran de combinar reactivitat immediata i planificació estratègica per fer front a l'agreuement dels riscos lligats al canvi climàtic, una realitat que, més que mai, ningú no pot posar en dubte.

És aquesta mateixa convicció la que defineix la meua visió sobre el futur de les nostres relacions amb la Unió, i sobre la qual em vaig expressar àmpliament durant la meua recent visita a Andorra, ocasió per agrair-vos sincerament i per dir-vos com em va commoure la calidesa de la vostra acollida.

Europa continua sent el nostre horitzó natural, aquest marc de proximitat dins el qual construir els nostres projectes i encarrilar el futur dels nostres joves. En el moment en què l'acord d'associació està a punt de ser signat pels Estats membres, la Comissió i Andorra, i que serà després sotmès a referèndum abans de ser presentat al Consell General per a ratificació, sento, a l'aproximar-se aquests terminis, les veus que continuen interrogant-se sobre possibles impactes negatius, especialment pel que fa a les disposicions relatives al control de fronteres, tot i que Andorra continua sent, sens dubte, un dels països més oberts del món.

Cal recordar que aquest text garanteix precisament la

preservació del nostre sistema migratori, pilar del nostre model de creixement. Pel que fa a la lliure circulació de persones, Andorra ha obtingut una solució asimètrica sense equivalent: els andorrans podran, així, sense limitació, residir, treballar, estudiar o jubilar-se a qualsevol Estat de la Unió, mentre que Andorra conservarà el seu sistema de quotes i de control, inclòs per als nacionals de la Unió, assegurant així un creixement demogràfic controlat. Un equilibri que concilia integració econòmica i sobirania nacional.

És per a mi l'ocasió d'adreçar un pensament ben especial, ple de gratitud, a les comunitats immigrades establertes des de fa temps entre nosaltres, així com a aquelles persones que se'ns uniran en els propers mesos per a una nova temporada d'hivern, que esperem que sigui fructífera. Impulsades per l'esperança d'un futur millor per a elles mateixes i per a les seves famílies, aquestes persones aporten, a través del seu itinerari de vida, la seva força de treball, el seu talent i, molt sovint, el seu entusiasme, participant plenament en el creixement i la vitalitat d'Andorra.

És aquesta fraternitat i aquests valors el que celebrem avui, i que han de continuar il·luminant el nostre camí, cada dia de l'any. Reunits en aquest esperit d'obertura als altres i de cooperació, unint la meua veu a la del Copríncep bisbe, us desitjo que passeu, junts, un molt feliç Dia de Meritxell i un bon inici de curs.

Signat : Emmanuel Macron

Manuscrit : Avec toutes mes félicitations et mes voeux

Traducció lliure – Salutació del Copríncep Francès – Meritxell 2026. Únicament la versió francesa és fefaent.

M. I. Sr. Xavier Espot Zamora
Cap de Govern

Benvolgudes ciutadanes, benvolguts ciutadans,

Cada 8 de setembre ens retrobem al voltant de la Mare de Déu de Meritxell, patrona del Principat d'Andorra. És un dia que va més enllà de la celebració religiosa o de la tradició. És un moment de retrobament col·lectiu, de gratitud envers els qui ens han precedit i, sobretot, de confiança en el futur que som capaços de construir plegats.

Meritxell ens recorda que hi ha pobles que es d'altres, com Andorra, que es defineixen, sobretot, pel caràcter de la seva gent. Un poble que mai no ha donat res per garantit, que ha sabut convertir les dificultats en oportunitats i que sempre ha entès que el futur és el compromís de cada generació amb les que vindran després. defineixen per la força del seu territori. I n'hi ha d'altres, com Andorra, que es defineixen,

Segueix a la pàgina 6

ANDBANK /
Private Bankers

Feliç Diada de Meritxell

50 anys commemorant
un dels grans símbols del nostre país.

SALUTACIONS

Ve a la pàgina 4

sobretot, pel caràcter de la seva gent. Un poble que mai no ha donat res per garantit, que ha sabut convertir les dificultats en oportunitats i que sempre ha entès que el futur és el compromís de cada generació amb les que vindran després.

Vivim una època extraordinària. Mai la humanitat no havia acumulat tant coneixement, tanta capacitat científica i tecnològica o tantes eines per transformar el món. Però aquest progrés també ens obliga a prendre decisions que marcaran el futur de les pròximes generacions.

Andorra afronta decisions transcendents. Hem de continuar fent compatible el dinamisme econòmic amb la preservació del nostre territori; garantir que els joves puguin emancipar-se i accedir a un habitatge assequible; consolidar una economia més innovadora, més diversificada i més competitiva; reforçar els serveis públics i assegurar que continuïn estan a l'alçada de les nostres expectatives. I hem de decidir quin paper volem tenir en una Europa i en un món que també estan canviant profundament. Perquè el veritable progrés no consisteix només a créixer. Consisteix a assegurar que aquest creixement es tradueixi en més benestar, més oportunitats i una millor qualitat de vida per a tothom.

Enguany, aquesta mirada cap al futur coincideix amb una efemèride especialment significativa: el cinquantenari del nou Santuari de Meritxell. Després de l'incendi que va destruir l'antic Santuari, Andorra va saber transformar una pèrdua immensa en una oportunitat per aixecar un nou símbol d'esperança. Aquella reconstrucció no va ser només arquitectònica. Va ser també una afirmació col·lectiva de confiança en nosaltres mateixos.

Potser aquesta és una de les lliçons i una de les metàfores més valuoses que ens ofereix Meritxell. Les societats avancen quan saben preservar les seves arrels sense deixar de mirar cap al futur. Quan saben mantenir-se fidels als seus valors i, alhora, adaptar-se als nous temps. Quan entenen que estimar un país també significa preparar-lo perquè les generacions futures hi trobin encara més oportunitats que les que vam tenir nosaltres.

Estic convençut que Andorra continuarà fent-ho. Perquè si alguna cosa ens ha ensenyat la nostra història és que aquest país sempre ha sabut

trobar el millor de si mateix en els moments decisius. Ho hem fet al llarg dels segles i ho continuarem fent davant dels reptes que tenim al davant. Aquesta és la confiança que avui voldria compartir amb tots vosaltres. La confiança en una Andorra que continuarà sent sobirana, oberta al món sense renunciar mai a la seva identitat, pròspera, cohesionada i solidària, orgullosa del seu passat, però encara més il·lusionada pel futur que és capaç de construir.

Fidel a la seva història, Andorra no ha avançat mai tancant-se al món, sinó obrint-s'hi amb confiança, preservant sempre allò que ens fa únics. Aquesta mateixa actitud és la que avui ens ha de permetre afrontar els grans debats de futur amb serenor, amb ambició i amb confiança en nosaltres mateixos.

Molt bon Dia de Meritxell a totes i a tots.

M. I. Sr. Carles Ensenyat Reig
Síndic general

El Dia de Meritxell és molt més que una data assenyalada en el calendari; és el batec compartit de tot el poble andorrà, la nostra Festa Nacional. Més enllà de les creences individuals, aquesta celebració representa el punt de trobada d'un poble que es reconeix en la seva història, renova la seva identitat i celebra els valors de pau, acollida i concòrdia que des de fa segles defineixen les nostres valls.

Aquest any, a més, la celebració adquireix un significat profundament especial en commemorar el 50è aniversari de la inauguració del nou Santuari. Cinquanta anys des que, sobre les cendres de la tragèdia del 1972, Andorra va saber alçar amb valentia i visió de futur l'obra dels arquitectes Anna i Ricard Bofill. Aquell esforç col·lectiu de reconstrucció roman com un símbol perdurable de la capacitat de la nostra societat per superar la dificultat, transformar el dolor en esperança i mirar cap endavant sense renunciar mai a la pròpia essència.

En la inauguració del nou temple, el 8 de setembre de 1976, el síndic Reig va ressaltar en el seu discurs que tot i que l'any 1972 "cremà una ermita d'entranyable record i vivència per a tots els andorrans", el nou Santuari esdevindrà "casa de tots, a fi que l'esperit andorrà es mantingui i a l'esdevenidor retrobi noves formes d'expressió per a la seva supervivència". Mig segle després podem afirmar que aquell anhel és una realitat.

A Meritxell, el diàleg entre el passat i el present es fa tangible en la convivència de l'antiga església i la nova basílica. L'antiga església, restaurada i dempeus al costat de la nova, ens recorda la modèstia i la perseverança de les generacions que ens van precedir. La coexistència d'aquests dos espais resumeix a la perfecció l'ànima d'Andorra: la capacitat de conservar el llegat patrimonial i històric que ens manté arrelats a la terra, mentre abracem sense por la modernitat i la creació contemporània.

Enguany, el Santuari compta amb activitats més enllà de les tradicionals del Dia de Meritxell. Cinquanta anys no se celebren cada dia i aquelles persones que vulguin conèixer la història de la Basílica de Nostra Senyora de Meritxell ho poden fer amb l'exposició fotogràfica que recull el primer mig segle d'història de l'edifici. També s'han programat conferències, visites temàtiques, diverses propostes musicals i de dansa, i activitats pedagògiques per als més petits i les seves famílies.

Serà una oportunitat per retre homenatge a tots aquells que van fer possible la recuperació i reconstrucció de Meritxell i per acostar a les noves generacions un episodi clau de la nostra memòria col·lectiva.

Aquest esperit de superació i d'unitat és el mateix que necessitem mantenir viu avui. Ens trobem en un temps de canvis globals i de transformacions accelerades, on Andorra s'enfronta a reptes complexos en l'àmbit social, econòmic i institucional. El futur no és una circumstància fortuïta, sinó un camí que construïm dia a dia a través de la suma de voluntats, la responsabilitat compartida i la voluntat d'entesa. Si som capaços de preservar la cohesió i la solidaritat que ens han definit al llarg dels segles, no hi ha cap desafiament que no puguem afrontar amb èxit.

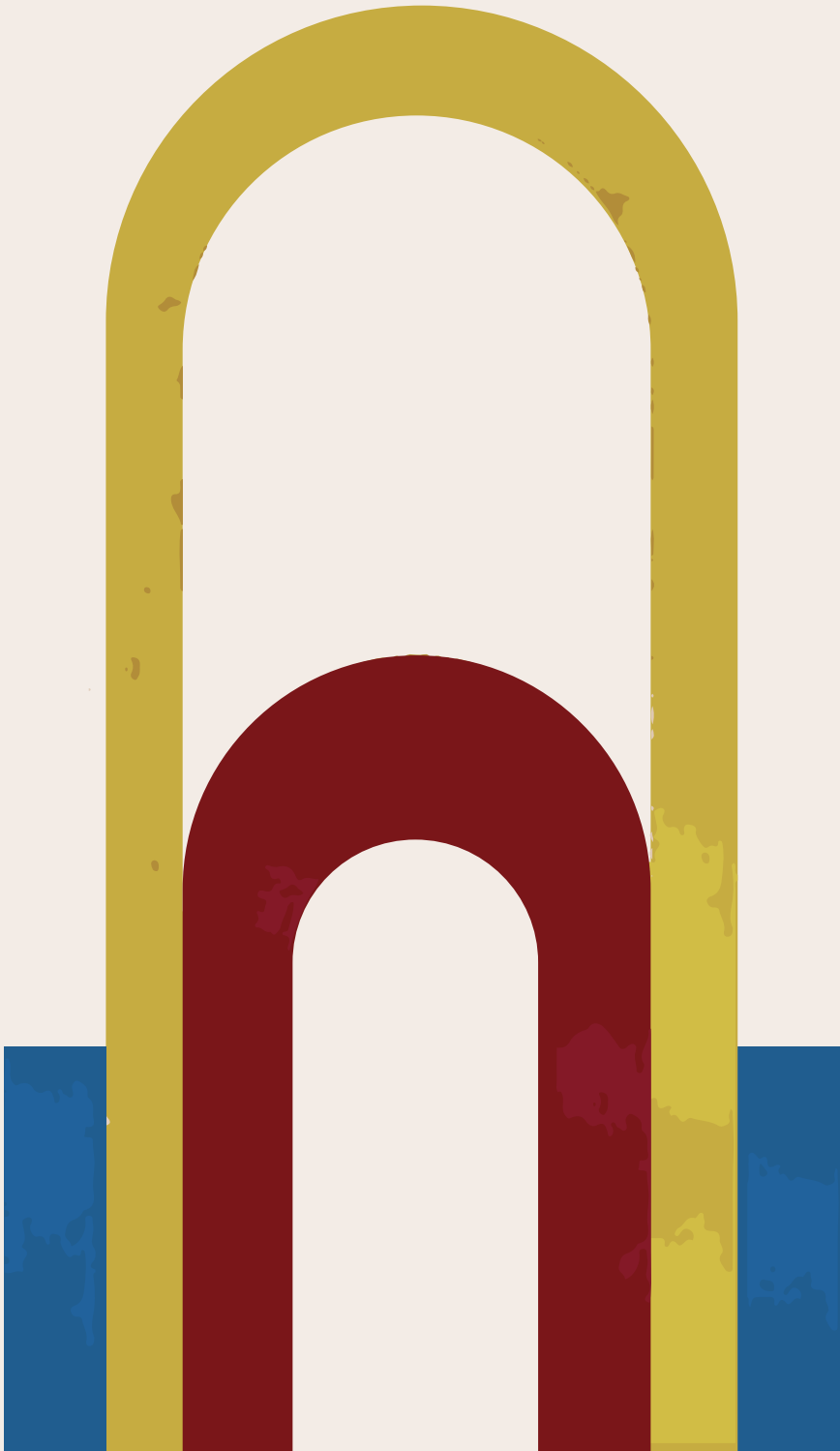
Que aquest Dia de Meritxell i els actes commemoratius del 50è aniversari del nou Santuari ens serveixin per reforçar el nostre orgull de pertinença i per renovar el compromís ferm de continuar fent d'Andorra un país pròsper, integrador i de futur.

Molt bon Dia de Meritxell a tothom!

assivorisa
assegurances vida

- Companyia andorrana
- Exclusivament assegurances vida-estalvi
- Un equip amb llarga experiència en la gestió patrimonial
- Tracte personalitzat
- Més de 20 anys donant servei

Els comuns
de les set parròquies
us desitgem un bon dia de
M E R I T X E L L

ENTREVISTA AMB MOSSÈN RAMON DE CANILLO

“NO, SENYOR BISBE, JO CREC EN LA FIDELITAT”

Un any més, tornem a pujar a AINA, però no de colònies, sinó per parlar amb mossèn Ramon de Canillo, història viva del Principat, sobre els 50 anys del Santuari de Meritxell i els 50 anys d'AINA. Una entrevista que ens farà entendre millor la història.

Enguany tornem a tenir celebració al Santuari de Meritxell perquè compleix 50 anys. Han canviat els feligresos que s'hi acosten?

S'acosten a seure a la falda de la mama i cada dia és una festa. Són les noces d'or del Santuari i es mereix una lluna de mel. I serà poc encara. Als feligresos els va costar molt d'adaptar-se a la nova casa de la mare i patrona Meritxell, l'andorrana. Enyoraven el Santuari familiar, íntim, ple de records familiars i nacionals. Un dels entusiastes del nou Santuari fou el poeta, historiador i escriptor Esteve Albert, creador del Pessebre Vivent i del Retaule de Sant Ermengol que encara es representa als claustres de la catedral de la Seu. AINA va encomanar a Esteve i a la fotògrafa alemanya Brigitte un llibre sobre el nou Santuari, que vam titular *Meritxell, màgia i paisatge*. I, amb aquest llibre, ple de fotos boniques, la gent va descobrir com de maco era el nou Santuari. I s'hi van començar a acostar. L'any 2025 passaren pel Santuari, segons el ministeri de Cultura, 348.000 visitants. Per tant, realment aquest lloc de pau, de veneració de la Mare de Déu té una atracció, captiva i atrau molta gent.

Què signifiquen aquests 50 anys per a vostè, que el temps passa molt ràpid?

Per a mi no hi ha paraules per expressar-ho. Hem fet del fum d'aquell incendi, que encara porto dins, llum. Una llum que ha guiat la transformació de l'Andorra rural a la transformació de l'Andorra turística, hotelera i moderna que tenim avui. I, com si fos una profecia, el Santuari es crema, per desgràcia, i s'adapta als nous temps. I jo el que sento per aquest

“

No hi ha desgràcia o tristesa més gran que quan una persona va al Santuari i no troba a ningú amb qui parlar

nou Santuari... no hi ha paraules. Per això he escrit 12 llibres, per compartir la llum que em dona.

Com recorda la inauguració del Santuari nou?

Recordo el missatge del copríncep episcopal, que va dir que l'ofrena que fèiem a la Mare de Déu del nou Santuari era l'ofrena de cadascun de nosal-

tres, de cada andorrà. No solament la Mare de Déu vol pedres, sinó que vol cors. Aquest és el discurs que va fer el bisbe Joan Martí Alanís. També recordo les paraules emotives de Julià Reig, el síndic de l'any de la inauguració. Ell va dir que se sentia orgullós que el poble andorrà hagi estat fidel a la tradició de la devoció a la Mare de Déu de Meritxell des de sempre, ja quan la van declarar patrona, quan la van coronar i amb el nou Santuari. I, a la vegada, estava orgullós perquè era un gran símbol d'unitat i agermanament de tots els andorrans. I després també recordo Madame Giscard d'Estaing (perquè el copríncep no va poder venir) i em va regalar a mi personalment un calcet d'or.

Té vida Meritxell? S'hi celebren sagraments?

El papa Francesc deia que no hi ha desgràcia o tristesa més gran que quan una persona va al Santuari i no troba ningú amb qui parlar. Aleshores al Santuari practiquem el que a Andorra en diuen portes obertes. El primer èxit del Santuari és que obrim portes: s'obren al matí i jo les tanco a les vuit de la nit o dos quarts de nou.

I a les persones que entren se'ls acull a la porta amb un somriure de benvinguda, se'ls acompanya, se'ls guia i ells respecten el silenci i la pregària, la seva opció personal i segons la seva religió. També té molta vida perquè tenim l'estampa de la Mare de Déu de Meritxell que fa de guia del que podem trobar al Santuari: silenci, muntanya, infants, dificultats de malaltia... és a dir valors que tu vens a buscar al Santuari. I d'aquestes estampes en repartim en vuit llengües, 10.000 a l'any. Cada any, el 8 de setembre, hem de fer una edició nova. I venen tants pelegrinatges polonesos que se n'ha fet una edició també en llengua polonesa. Per tant, és molt bonic. I de cara als sagraments, en principi s'han de fer a la parròquia. Però nosaltres, sobretot per ajudar l'esperit familiar de la gent, d'immigrants, que puguin venir els avis de Portugal o de Sud-amèrica o d'allà on sigui, ens adaptem a les seves necessitats. I quan em demanen un bateig, una primera comunió, sobretot casaments, m'adapto al dia i l'hora que ells vulguin. I cada dia n'hi ha més,

Segueix a la pàgina 10...

ARRELATS
AL FUTUR

Bon dia de Meritxell

Creure, Crear, Creand[©]

...ve de la pàgina 8

perquè la gent quan fa un sagrament no es tracta només de fer-lo, es tracta de celebrar l'amor i la família, de fer compartir la joia d'aquest nen, que ha nascut fruit de l'amor. Però el més maco del Santuari és que fem trobades nacionals. Per exemple, fem la trobada de la Festa Magna, les celebracions de les noces d'or i de plata. I al juny fem trobades de les residències de la gent gran, de manera esgraonada, i algunes inclús venen a AINA i fan una barbacoa, com és Clara Rabassa. Fem col·legis, els atenem a final de curs, i així també coneixen la història del país. I no diquem les colònies: la primera excursió que es fa és d'AINA pel Camí Ral, fins a Meritxell. Als més grans els hi faig anar de nit, amb el frontal, i descobreixen que Meritxell vol dir llum.

El Santuari de Montserrat ha arribat al mil·lenni, com veu vostè Meritxell?

Montserrat i Meritxell sempre han estat molt units. De fet, quan vam fer la unió de santuaris de Catalunya es va fer a Montserrat. Va ser allà que l'abat Carcellà Just ens va dir que un Santuari ha de tenir una obra social, que no és només per resar, sinó que és un espai per practicar la justícia i la caritat. Llavors jo vaig dir: meravellós, AINA serà l'obra social. Hem estat fidels al que Montserrat ens va ensenyar. Abans anàvem a la vetlla de Santa Maria, a Montserrat, amb els joves però la vam traslladar a Meritxell: hi ha la vigília, la processó, hi ha les torxes i després una mica de coca i de xocolata. Tot seguit la festa major del poble, que això ho vam copiar una miqueta de Montserrat.

Què els diu a tots aquells que mantenen la tradició de pujar a Meritxell el dia de la patrona?

“

Es tracta de celebrar l'amor i la família, de fer compartir la joia d'aquest nen, que ha nascut fruit de l'amor

És meravellós de veure com... A Andorra hi ha una expressió que diu “complir amb Meritxell”. I aquest complir, com que el dia 8 hi ha tanta gent, hi ha autoritats, al matí hi ha problemes de circulació, gent pujant... Llavors, per complir amb Meritxell vaig instituir el mes meritxel·lià. Puja el jovent de Canillo o tots aquells que no ho van poder fer perquè han anat a la platja i, abans de tornar a casa, venen a complir amb Meritxell. Per tant, jo només veig que la tradició continua i és bonic que no perdem aquestes arrels. I els felicito i els atenem tan bé com sabem i amb tot el que demanen. Després hi ha el concert, aquest any també hi ha danses, teatre... és un mes molt ric en activitats centrades en la Verge de Meritxell com a patrona nostra.

Suposo que, per molt que hagi passat el temps, encara recorda l'incendi.

Òbviament. Tinc al cor aquelles flames, no marxarà mai més. Jo estima-

va aquell santuari. Quan vaig arribar a Andorra, la primera cosa que vaig fer, després de saludar el senyor cònsol i fer la missa de diumenge al matí. Era el primer diumenge de juliol, ara fa 60 anys, i vaig anar a Meritxell. Allà hi havia el capellà que jo vaig substituir aquí a Canillo, mossèn Ventura. Vam resar i vaig agafar molt d'afecte. I allà em va confiar, perquè venia amb molts nervis i molta por, venia d'Organyà, i mossèn Ventura em va animar. I a la Mare de Déu li vaig oferir que m'ajudés a ser un bon mossèn de Canillo i de Meritxell. I quan es va cremar Meritxell, la padrineta de Cal Jarca, la Concepció, em va dir:

“mossèn, no estiguis trist, perquè a la Mare de Déu de Meritxell encara l'estimarem més”. Em va consolar molt, també el síndic Escudé, que em va dir: “mossèn, la Mare de Déu vol un altre Santuari”. Però, malgrat que em digués això per consolar-me, vaig sofrir molt i encara ho porto dins. Però, com sempre dic, del fum en traurem llum. Vam preparar un projecte de Santuari amb gent com Simó Duró, el grup dels dijous, un arquitecte i ens reuníem al despatx de la pintora Carme Mas. Però quan ho vam portar al Consell General i ens van dir que no. Els consellers volien el Bofill, un arquitecte que tingués nom i que

ESCOEM

INSTAL·LACIÓ I MANTENIMENT DE:

- Electricitat industrial i domèstica
- Comunicacions i xarxes
- Extintors

C/ de la Vena, 9 (bis) ■ AD200 ENCAMP ■ Tel. : (+376) 83 25 00 ■ Correu-e: escoem@escoem.ad ■ Web : escoem.ad

FACUNDO SANTANA

atragués amb el temps. I van tenir raó, perquè ha portat gent. Fins i tot em vaig trobar un arquitecte del Perú que va venir a conèixer Meritxell perquè era l'única obra religiosa que va fer Bofill.

Com va ser la relació amb Ricard Bofill?

Ell em deia: no preguntis tant; mira, contempla. També deia que estava fent la recreació de l'art romànic del segle XX, no la imitació. Ho tenia molt present. I el més maco de tot és que deia que ell feia la casa de la mare i jo havia de fer la casa dels fills. Jo vaig fer AINA, i ell va fer Meritxell. Ell, que era tot un gran arquitecte i una mica agnòstic, em va dir això.

Parlant d'AINA, està content amb aquests 50 anys de feina feta?

El camí obre camí. És a dir, quan jo era a Organyà ja feia campaments a Coll de Nargó, que va ser a l'església de Coll de Nargó quan vaig rebre la carta del bisbe, que em deia que me n'anés a Canillo, i miro què és el que podia fer jo per educar-los en la natura. I em vaig trobar el Pere Canturri, que feia uns campaments que es deien Camí (Campaments, del Molt Il·lustre Consell General). Vaig tractar

amb ell i fèiem Engolasters, que encara no estava enquitranada la carretera i anàvem amb les tendes de campanya... Meravellós.

En 60 anys no ha canviat de càrrec.

Hi ha una paraula de l'amor que més admiro jo que és la fidelitat. Si canvies de parella acabes empobrint-te, i tristament jo, que veig nens que els pares s'han separat, hi veig una tristesa i una pobresa. Si hi ha unió, i gestionas els problemes i ets fidel, acabes feliç i ric. I fins i tot te n'alegres d'aquelles pedres que t'has trobat. He tingut la sort de poder ser fidel a Canillo. Quan el bisbe em va voler canviar, va rebre una carta del mossèn d'Andorra la Vella explicant-li tot el que feia i el bisbe ho va respectar. També vaig rebre una proposta del bisbe Alanís, que li agradava molt canviar. Em va fer pujar al cotxe, vam anar cap al Coll d'Ordino i em va dir: t'hauria de canviar, i no per AINA que ja funcionava. Ell creia que canviant t'enriqueixes més, els pobles coneixen un altre estil de capellà... I em va dir: t'hauria de canviar però et prego que no vulguis canviar. No, senyor bisbe, li vaig dir, jo crec en la fidelitat.

URCOSA

+50 ANYS

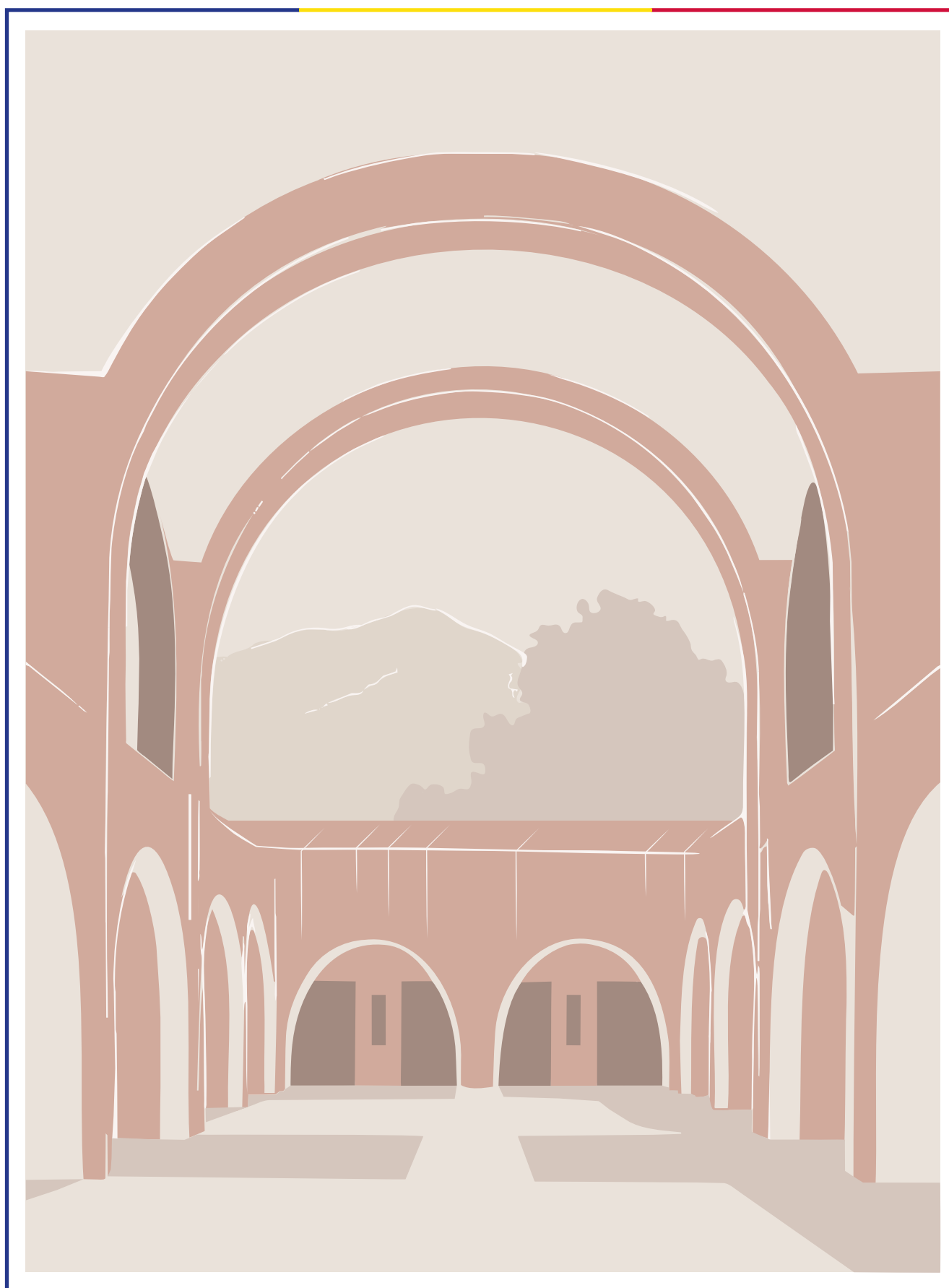
DES DE 1971

ESPECIALISTES EN LA CONSTRUCCIÓ I EL DESENVOLUPAMENT DE PROJECTES DINS DE L'ÀMBIT DE L'EDIFICACIÓ. TÈCNIC CONSULTOR CERTIFICAT EN PASSIVE HOUSE

C. dels Barrers, 21 · Santa Coloma · AD500 Andorra la Vella · T 720 975 · urcosa@urcosa.ad · www.urcosa.ad

Feliç dia de Meritxell

UN DIA PER CELEBRAR, COMPARTIR I GAUDIR.

LLEGENDA

D'UNA GAVERNERA FLORIDA

Segons explica la llegenda, durant un gèlid matí de Reis, un pastor anava a missa a Canillo quan, de camí, es va trobar una gavernera florida, un fet insòlit per a l'època de l'any. I sota la gavernera, la imatge d'una Verge. El pastor, impressionat, la va agafar i se la va endur cap a Canillo, perquè la veiessin la resta de feligresos. El pastor la va col·locar a l'altar major, tot prometenent construir una església per honorar-la.

La sorpresa va venir l'endemà, quan el sagristà de la parròquia va descobrir que la imatge havia desaparegut. La gent del poble va buscar i buscar fins que la van trobar al mateix lloc, sota la gavernera florida. Així que se la van endur cap a Encamp.

Però, l'endemà, va tornar a passar el mateix: la imatge no hi era. La van trobar sota la mateixa gavernera. Considerant-ho un miracle, i en entendre que aquell era el lloc de la Mare de Déu, van acordar construir

un temple exactament on la van trobar, que és avui dia el Santuari de Meritxell.

Amb el pas del temps, la veneració va créixer tant que el 24 d'octubre del 1873, el Consell General la va declarar

patrona dels andorrans i les andorranes a causa de la seva protecció davant de guerres, epidèmies i altres perills.

ANA

Imatge de la Mare de Déu de Meritxell.

CIUTADANS
COMPROMESOS
GRUP PARLAMENTARI

08 DE SETEMBRE

*Feliç Dia
de Meritxell*

PELEGRINATGE

VISITEM EL SANTUARI DE MERITXELL DE LA MÀ DE JOSEP VISA

Amb un tràfec constant de gent, el Santuari és, a més d'un símbol religiós i un espai de silenci i reflexió, un enclavament turístic per a totes aquelles persones que visiten el Principat. Molts d'ells, i de nosaltres, hi hem passat, però potser no sabem tot el que amaguen els murs d'aquest espai.

Comencem la visita fixant-nos en el més important: la Mare de Déu. Ella és pagesa, ho sabem per la roba i els esclops. El que sorprèn a tothom és la mida de la mà, que des del Santuari diuen que és una mà acollidora. També té un ull a la corona, que per mossèn Ramon és la Mare de Déu que ens mira. El nen Jesús que carrega ja no és un bebè, per això està a la falda.

És una figura del segle XXI tallada a làser, ja que l'original es va cremar el 1972. En el moment de l'incendi a Andorra hi vivien 25.000 persones i el Santuari cremat s'havia quedat petit, però les flames van accelerar el procés.

Explica el Josep que quan Ricard Bofill treballava, passejava entre els treballadors, i llavors parlava amb mossèn Ramon i li deia "aquelles tres finestres són la Santíssima Trinitat" i Bofill li deia "si vostè ho veu, ho és". I com aquestes, moltes.

Meritxell vol dir meridià, és a dir, llum del migdia, verge de la llum. I llum és la que té el Santuari. I això es pot veure a tot el Santuari, amb cristalleries àmplies que deixen entrar la llum i veure la natura. Un dia va anar un arquitecte peruà i, preguntat per què, va contestar que era l'única obra religiosa de Bofill. Bofill, que va deixar enrere les esglésies fosques per fer honor al nom de la Mare de Déu.

No tothom sap que, en una de les capelles, el Santuari amaga una capella dedicada a les bíblies del món. Potser no és la més gran, però sí l'única que és pública. Es troba al que anomenen part islàmica, pels arcs, la font i pels miralls que els amplifiquen, fent-los infinits.

Explica el Josep que, mentre treballaven els paletes, Bofill anava a explicar-los com podien fer el que ell projectava i, quan acabava, s'asseia en un sac de ciment i posava Bach en un radiocasset, "a

Exposició pels 50 anys de la inauguració del Santuari de Meritxell.

B&C SERVEIS

LA MAQUINÀRIA QUE NECESSITES,
AMB EL SERVEI QUE MEREIXES.

ELS NOSTRES SERVEIS

- ✓ LLOGUER DE MAQUINÀRIA
- ✓ TREBALLS PÚBLICS
- ✓ MAQUINÀRIA AMB OPERADOR
- ✓ SERVEIS DE TRETA DE NEU

CONTACTA'NS

www.bcserviceis.com

+376-832-706
+376-355-115
+376-672-970

T. NAVARRO

tope, com si fos una discoteca”. I, sense voler, li va sortir un retaule a la cristallera que dona al pati romànic. Per dalt, la natura i per la part de baix, els fills de Déu, que són els visitants que hi passen. Un retaule interactiu.

En cinquanta anys hi ha hagut algunes modificacions, com per exemple posar un ascensor, l'ambó, és a dir, el lloc de lectura que havia de ser fix, també s'ha canviat el cambril, que és on hi ha la Mare de Déu, i el sagrari, que havia de ser més visible. És que el fet d'haver-lo anomenat basílica menor requeria uns canvis.

Per als cinquanta anys s'ha organitzat una exposició fotogràfica on es veu com posen la primera pedra, com van engalanar el santuari amb una bandera gegant que cobria tot el temple o la rèplica de Sergi Mas. Però la que crida més l'atenció és una fotografia d'una missa a la 'cripta' de Meritxell. Les misses es feien llavors en aquell espai, ara tancat, perquè no hi havia ascensor. Un lloc humit i molt fosc que, ara per ara, no es pot visitar.

I acabem el recorregut pel Santuari antic, aquell que es va cremar el 1972 i es va poder reconstruir. Avui dia, l'absis està barrat, però té un foradet pel qual es pot veure un vídeo que recull la història de la celebració de Meritxell.

Pels 50 anys s'ha organitzat una exposició fotogràfica

Alguns visitants pregunten pel motiu de l'incendi i el Josep els diu la versió oficial: un curtcircuit. Una versió bastant probable perquè la instal·lació era molt antiga i els llums s'encenien a les set del matí i s'apagaven a mitjanit.

Al Santuari vell, va aprofitar per explicar tres coses. La primera és que hi ha dues Mares de Déu, la romànica i la gòtica. Amb el gòtic, el romànic ha de desaparèixer, i segurament la devien abandonar a un racó de la sagristia durant 300 anys. No va ser fins que van arribar uns entesos en la matèria i els van dir que què feien amb una imatge de 700 anys guardada i agafant pols. Tot i això, a la verge gòtica se li posen

unes corones que s'exhibeixen al santuari vell. Són molt especials perquè, venint d'una Andorra molt pobre, són les dones les que ofereixen les seves joies per fondre-les. I, si no es va cremar durant l'incendi, és perquè la mare del mossèn, que pensava que era una peça única, la va portar a la rectoria. I la tercera és que és una Mare de Déu del poble, va ser el poble, i no un bisbe, qui va demanar coronar-la. Per això, el fet que sigui patrona d'Andorra, la converteix en una imatge especial i venerada per tots els andorrans que pugen a Meritxell.

8 de setembre Dia de Meritxell

CONSELL GENERAL
PRINCIPAT D'ANDORRA

DEL ROMÀNIC A L'ACTUALITAT

FACUNDO SANTANA

Imatge hieràtica i romànica de la Verge de Meritxell

L'ESCULTURA DE LA MARE DE DÉU DE MERITXELL

Ja hem parlat de l'incendi i de la Mare de Déu gòtica, però centrem-nos en la reproducció de la talla romànica dels segles XI i XII, considerada una de les més antigues de l'època. Fa uns 83 cm d'altura i està elaborada en fusta policromada. Qualsevol que la vegi podrà veure que té una expressió molt estàtica i rústica.

Per entendre l'art romànic, és important saber que no és una escultura realista, ja que la seva funció era, i continua sent, representar a Maria com una figura sagrada, eterna i transcendent. I ens hi fixarem en la postura rígida i frontal, una cara gairebé inexpressiva, un cos molt estilitzat, unes proporcions poc naturals, uns ulls grans i molt destacats,

una cara esquemàtica, la poca sensació de moviment i en una relació molt limitada entre la Mare i el nen. Aquest caràcter estàtic, geomètric i hieràtic és típic de la representació romànica.

Un altre dels fets a destacar a nivell artístic és que Maria apareix com a mare, però també com a reina. En la figura la veiem estàtica i freda, servint de tron per a Jesús, per això es pot entendre a la Verge com una de Sedes Sapientiae, és a dir, Seu de la Saviesa.

I la Verge és també reina perquè porta una corona de cinc flors, el que la identifica com a Reina del Cel. Així, és a la vegada una figura reial i sagrada.

Si ens fixem en la seva cara, és triangular i molt estilitzada, amb front gran, ulls ametllats, nas llarg i boca relativament proporcionada. Avui la podríem considerar pimitiva o expressionista, però en el context romànic no interessava tant que Maria fos físicament bella, sinó que sigui reconeixible com una figura sagrada. A destacar els ulls, que contribueixen a donar la sensació d'eternitat.

Molt bon Dia de Meritxell

engAS

ARQUITECTURA

EL PAS DEL TEMPS EN L'ANTIC SANTUARI DE MERITXELL

Tal com explica la llegenda, la Verge estava vinculada a l'antiga església de Santa Maria de Meritxell. L'edifici, d'origen romànic, era probablement de la primera meitat del s. XII i tenia una estructura molt senzilla. Amb les excavacions arqueològiques s'ha pogut identificar la planta d'una església de nau única i restes de pintura mural.

Amb el pas dels segles, el gust artístic va canviar: Al s. XVI la imatge romànica va deixar de considerar-se adequada als gustos del moment i va ser substituïda per una nova imatge gòtica, a la vegada que es va instal·lar un retaule dedicat a Santa Maria. Això ens pot deixar entreveure que el romànic podia ser vist com antic, rudimentari i poc original. És

per això que la recuperació del valor artístic del romànic és sobretot un fenomen modern. De fet, no és fins al s. XX que la imatge romànica recupera plenament el seu valor patrimonial.

Al voltant de 1658, bona part de l'edifici es va reformar, convertint-se en el que constitueix bona part de l'edifici que coneixem com santuari vell.

Es van incorporar nous retaules i talles, adequats al gust del barroc, tot buscant més monumentalitat, més decoració, més teatralitat, més riquesa visual i més impacte emocional.

Entre 1865 i 1866 es va construir el cambril i es van decorar els interiors amb pintures murals de Josep Oromí, que va utilitzar una estètica molt carregada, amb ornamentació

Imatge de l'antic Santuari de Meritxell.

arquitectònica, cortinatges i efectes visuals realistes.

La nit del 8 al 9 de setembre, el santuari es va incendiar, fent desaparèixer totes les capes d'història de l'art que s'havien acumulat entre els murs del Santuari. Però va desaparèixer quelcom més important: la imatge de la verge de Meritxell.

La hipòtesi sobre l'incendi més coherent és que va ser un curtcircuit, donat que la instal·lació elèctrica era vella i els llums estaven pràcticament encesos tot el dia. Però hi ha qui no vol descartar el robatori, doncs tenen l'esperança que la Verge de Meritxell torni a aparèixer en 50, 100 o 200 anys.

Un país per descobrir.
Una marca per viure'l.
Nexta hotels.

nexta

Bon dia
de Meritxell

nextahotels.com

ENTREVISTA

“SOBRETOT EL QUE HI HA ÉS MOLT VOLUNTARISME”

Entrevistem a Albert Roig, un dels molts artífex de ‘Meritxell, la patrona’. El cacem arribant a un dels assajos generals que estan fent al Prat del Roure, on s’han juntat els cinc esbarts d’Andorra per ultimar els petits detalls de cara a l’actuació.

Com estan anant els assajos?

Bé, aquesta setmana els hem començat a fer de forma conjunta. Durant tot l’estiu cada esbart, per la seva banda, han coreografiat les seves escenes i han assajat com han pogut i, a partir d’aquesta setmana, s’està posant en comú tot per tal d’acabar de fer el conjunt del relat artístic: fer les transicions d’una escena a l’altra i configurar-ho tot com una peça única

Hi ha nervis?

Sí, perquè és la primera vegada que organitzem un esdeveniment d’aquestes característiques. Unir els cinc esbarts en un projecte conjunt

no s’ha fet mai al país, és la primera vegada. A més, es fa al voltant d’una identitat i una essència tan pròpia com és la Verge de Meritxell i el Santuari. I volíem destacar-lo a través del llenguatge de la música i la dansa, i a la vegada fer una barreja entre música tradicional i clàssica, passant per la moderna i una barreja de totes tres. No estem parlant d’un festival d’esbarts en què van i fan la seva peça i marxen i ja està, sinó que estem parlant d’un relat conjunt de tots els esbarts amb la música també composta expressament i al

Segueix a la pàgina 20...

Compartim la nostra història,
celebrem la nostra identitat.

Bon dia de

Meritxell

DEMÒCRATES

BEC SER
assegurances

Andorra protegeix les seves tradicions i
el seu patrimoni. Casa teva també en forma part.
Protegeix-la amb BEC SER.

**Feliç Dia
de Meritxell**

...ve de la pàgina 18

darrere tota una infraestructura i una organització que també treballa amb el mateix objectiu.

Les entrades es van acabar de seguida, no sé si és un alicient o una càrrega.

És una càrrega, però t'ho dic així: Estem molt contents i orgullosos de la resposta que hi ha hagut en 24 hores, però al mateix temps et crea unes expectatives que, tot i saber que estàs construint un projecte molt interessant i molt important, te n'adones de la dimensió de l'esdeveniment. Nosaltres no som professionals d'organitzar aquest tipus d'esdeveniments, com Andorra Turisme o empreses que s'hi dediquen, la nostra associació no, és gent sense afany de lucre i no es dedica a organitzar aquest tipus d'esdeveniments.

Com va sorgir la idea de fer el projecte?

Aquest projecte té uns anys. Des de Contradans el que buscàvem era un espectacle, et diré des de fa cinc anys enrere, que transmetés tots els valors de l'andorranitat que surten a la bandera. I volíem expressar què és el que realment uneix a tots

els andorrans i els valors que transmet aquesta essència andorrana. I evidentment ho trobàvem amb la Verge de Meritxell. I això ho vam pensar en el cinquantè aniversari de la coronació de la Verge. Però el mateix any no pots fer-ho perquè un projecte així necessita tot un procés, plantejar-ho amb els altres esbarts, amb els músics, etcètera. El vam anar madurant i vam pensar que pel cinquantè aniversari de la construcció del Santuari podria ser un bon moment. Vam plantejar el que seria el relat històric que va des de la llegenda fins al dia d'avui, passant per diferents etapes en les quals el símbol de Meritxell ha significat molt pels andorrans: èpoques de misèria, el tombant de segle, quan se la va anomenar patrona, què significa el dia de Meritxell amb els aplecs, quan es produeix l'incendi, la construcció del Santuari i finalment la unió de tothom al voltant del Santuari.

I d'aquí, a escollir.

Sí, perquè cadascun dels esbarts conserva l'essència de la seva dansa. És a dir, al nostre país tenim cinc esbarts que tenen una diversitat de dansaires i estils de dansa (contemporanis, tradicionals...). Doncs bé,

cadascun conserva el seu estil per fer la seva escena. I això dona una riquesa espectacular en el global de tot l'espectacle.

I la música?

Es va parlar amb l'Albert Gumí perquè fos ell qui dirigís la música. Ens va dir que sí, però amb la condició que a la música també hi haguesin diferents estils. És a dir, des de la música tradicional, passant per la música amb instruments clàssics, la música moderna i la música més

contemporània. I a partir d'aquí s'ha anat construint, s'ha anat fent i s'ha elaborat.

Heu aconseguit que les institucions col·laborin.

Vam anar a tocar a la porta del Govern, i al ministeri de Cultura li va semblar excel·lent. Vam anar a parlar amb els set comuns, també els hi va semblar bé. Per tant, és un espectacle sufragat per les institucions: la meitat la paga el Govern i l'altra meitat la posen els comuns. I sobretot el que hi ha és molt voluntarisme. Estem molt agraïts amb el que ens aporten les institucions, i llavors el que ens falta per arribar a completar-ho tot ho suplim amb la bona voluntat nostra, les ganes de treballar i l'altruisme que normalment és el que identifica la cultura popular.

Què passarà el dia 12?

Que ho petarem! Anirà tot molt bé, estem sota l'ampara de la Verge, a més a més, per tant no plourà i anirà tot rodat. La gent que accedeixi a l'espectacle que s'espera un muntatge amb un cos, amb un relat molt potent i amb uns dansaires i una música que els deixaran bocabadats. Val a dir que hi haurà un carrer per aparcar i una llançadora per pujar a dalt. Que no vinguin a darrera hora.

“

Cadascun dels esbarts conserva l'essència de la seva dansa i també el seu estil propi

Feliç dia de Meritxell

NAVASFOR
MOVIMENTS DE TERRES • ÀRIDS I FORMIGONS

865 444 (oficines)
606 555 (comandes)
navasfor@navasfor.com
C/ Mossèn Lluís Pujol
Nau Navas, s/n,
Santa Coloma,
Andorra

ANDORRA, LA NOSTRA FORÇA. EL NOSTRE FUTUR.

Avui celebrem Meritxell.

Una diada per recordar d'on venim, per valorar tot allò que generacions d'andorrans han construït i per mirar amb confiança cap al futur.

Andorra és molt més que un territori.

És la nostra identitat. És la nostra història. És la nostra manera de viure. És l'esforç de la nostra gent. És un país que hem rebut i que tenim la responsabilitat de transmetre a les generacions que vindran.

En un món que canvia ràpidament, Andorra ha de continuar avançant sense deixar de ser Andorra.

Protegint la nostra sobirania. Preservant la nostra identitat. Defensant la nostra qualitat de vida. I construint un país amb oportunitats per als nostres joves, la nostra gent gran i les nostres famílies.

Des del Grup Parlamentari Andorra Endavant treballem incansablement per fer-ho possible. Amb responsabilitat, determinació i fidelitat al nostre país. Som conscients de la confiança que heu dipositat en nosaltres i no us fallarem. Continuarem treballant, escoltant i defensant Andorra i la seva gent.

Aquest 8 de setembre, celebrem allò que ens uneix.

**Perquè estimar Andorra és defensar-la.
És cuidar-la. És treballar pel seu futur.**

Bona Diada de Meritxell a tothom.

GRUP PARLAMENTARI
ANDORRA ENDAVANT

CANTS

GOIGS A LA MARE DE DÉU DE MERITXELL

Puix aquí, divina planta,
volguéreu, tendra, brotar:
De Meritxell Verge santa,
vulgueu-nos sempre ajudar.

Prop les aigües del Valira
que murmura als vostres peus,
escolteu del qui sospira
les adolorides veus.
Belles flors i tendres plantes
encatifen vostre altar.

Per lliurar-vos de la ira
d'infidel perseguidor,
per molt temps l'erma muntanya
encobrí tan ric tresor.
Mes el cel volgué mostrar-vos
com un sol formós i clar.

Una seca gavarrera
que amagava tan gran bé,
abans de ser primavera
verda fulla i flor tragué.
Puix vós sou rosa divina
de bellesa singular.

Els pobles veïns s'afanyen
a venir-hi en processió
i a l'església us acompanyen
amb fe viva i devoció.
Mes tantost la nit arriba,
vós torneu al roserar.

Vostra voluntat sagrada
clarament manifesteu
quan, enmig d'una nevada,
vostre tron assenyaleu.
Des d'aquí tostamps volíeu
gràcies sens fi dispensar.

Beneït sigui tothora
el dolç nom de Meritxell
pel romeu, que aquí us implora,
dels comtats de Foix i Urgell.
De la Conca i la Cerdanya
us venen a visitar.

GOIGS A LA
MARE DE DÉU DE MERITXELL
PATRONA DEL PRINCIPAT D'ANDORRA
(Bisbat d'Urgell)
Se'n celebra la diada el 8 de setembre

Puix aquí, divina planta, / vulguéreu, tendra, brotar:
De Meritxell Verge santa, / vulgueu-nos sempre ajudar.

Prop les aigües del Valira
que murmura als vostres peus,
escolteu del qui sospira
les adolorides veus.
Belles flors i tendres plantes
encatifen vostre altar:
De Meritxell...

Per lliurar-vos de la ira
d'infidel perseguidor,
per molt temps l'erma muntanya
encobrí tan ric tresor.
Mes el cel volgué mostrar-vos
com un sol formós i clar:
De Meritxell...

Una seca gavarrera
que amagava tan gran bé,
abans de ser primavera
verda fulla i flor tragué.
Puix vós sou rosa divina
de bellesa singular:
De Meritxell...

Els pobles veïns s'afanyen
a venir-hi en processió
i a l'església us acompanyen
amb fe viva i devoció.
Mes tantost la nit arriba,
vós torneu al roserar:
De Meritxell...

Vostra voluntat sagrada
clarament manifesteu
quan, enmig d'una nevada,
vostre tron assenyaleu.
Des d'aquí tostamps volíeu
gràcies sens fi dispensar:
De Meritxell...

Beneït sigui tothora
el dolç nom de Meritxell
pel romeu, que aquí us implora,
dels comtats de Foix i Urgell.
De la Conca i la Cerdanya
us venen a visitar:
De Meritxell...

Ja des de l'Edat Mitjana
per les Valls sempre vetlleu,
i vós, Reina sobirana,
la fe d'Andorra guardeu.
El verí de l'heretgia
mai no hi pogué penetrar:
De Meritxell...

Si ens amenaçaven guerres
com un terrible flagell,
defenseu aqueixes terres
amb el vostre sant mantell,
i amb miracles prodigiosos
l'enemic feu recular:
De Meritxell...

Com a reina us coronaren
tots els pobles andorrans;
devotíssims col·locaren
or i argent en vostres mans.
Diadema molt preuada
per vós van encomanar:
De Meritxell...

Amb vostra mà poderosa
gardeu-nos de tot perill
i porteu-nos amorosa
al vostre santíssim Fill.
Coronats d'eterna glòria
dalt al cel puguem cantar:
De Meritxell...

Puix vostra bondat és tanta, / que us diguem aquí habitar:
De Meritxell Verge santa, / vulgueu-nos sempre ajudar.

Lletra: anònima (1874) - Música: anònima popular - Obra i edic.: Sergi Mas.

Tornada:
Puix aquí, di-vi-na plan-ta, vul-gueu-nos tan-dre bro-tar: De Mé-rit-xell Ver-ge
san-ta, vul-gueu-nos sem-pre aju-dar. Prop les ai-gües del Va-li-ra que mur-mu-ra als vos-tres peus,
es-col-teu del qui sos-pi-ra les a-do-lo-ri-des ve-us. Bel·les flors i ten-dres plan-tes en-ca-ti-fen vos-tre al-tar:
De Mé-rit-xell...

V. Preguem per nosaltres, santa Mare de Déu. R. Perquè siguem dignes de les promeses de Crist.

PREGIUM: Concedis, Senyor, als vostres servents el do de la gràcia divina; i ja que la maternitat de la Verge
Maria fou per a nosaltres l'ínia de la salvació, que la festa de la seva Nativitat ens porti un augment de pau.
Per Crist Senyor nostre. - R. Amen.

Dep. legal B. 19.236-1991

Ja des de l'Edat Mitjana
per les Valls sempre vetlleu,
i vós, Reina sobirana,
la fe d'Andorra guardeu.
El verí de l'heretgia
mai no hi pogué penetrar.

Si ens amenaçaven guerres
com un terrible flagell,
defenseu aqueixes terres
amb el vostre sant mantell,
i amb miracles prodigiosos
l'enemic feu recular.

Vós oïu el qui en les penes
busca aquí el consol perdut;
el malalt sent a les venes
renéixer vida i salut.
Quan del cel la pluja ens manca,
aviat la feu baixar.

Per patrona us aclama
el Consell amb gran amor,
i entusiasmat proclama
que d'Andorra sou tresor.
Les Parròquies andorranes
vós, Reina, vulgueu guardar.

Com a reina us coronaren
tots els pobles andorrans;
devotíssims col·locaren
or i argent en vostres mans.
Diadema molt preuada
per vós van encomanar.

Amb vostra mà poderosa
gardeu-nos de tot perill
i porteu-nos amorosa
al vostre santíssim Fill.
Coronats d'eterna glòria
dalt al cel puguem cantar.

Puix vostra bondat és tanta,
que us diguem aquí habitar:
De Meritxell Verge santa,
vulgueu-nos sempre ajudar.

FELIÇ DIA DE MERITXELL

50 anys d'un símbol que ens uneix

ACACLUB

CURIOSITATS

BASÍLICA MENOR DES DE 2014 GRÀCIES AL PAPA

ARXIU ANA

Campanari nou de la Basílica menor de Meritxell

La declaració de Meritxell com a basílica menor situa el santuari andorrà en una categoria especial dins de l'Església catòlica.

Una basílica menor no és simplement una església «més important» ni tampoc una catedral en una categoria inferior. És un temple al qual la Santa Seu concedeix un reconeixement particular per la seva rellevància religiosa, històrica, espiritual o pastoral. El títol estableix una vinculació especial amb el papa i comporta determinades obligacions litúrgiques i pastorals.

En el cas de Meritxell, aquesta distinció té un significat que va més enllà de l'àmbit estrictament eclesial. El santuari dedicat a la Mare de Déu de Meritxell és el principal santuari marià d'Andorra, un punt

de pelegrinatge i, alhora, un espai profundament vinculat a la identitat del país. Que sigui basílica menor reforça aquesta dimensió i contribueix a consolidar Meritxell com un dels grans llocs de referència espiritual i patrimonial del Principat.

El títol no s'atorga automàticament. La Santa Seu té en compte diferents elements per valorar si un temple és mereixedor d'aquesta distinció.

Entre aquests factors hi ha la importància religiosa del lloc, la seva història, la seva relació amb la vida litúrgica i pastoral d'una comunitat, la seva capacitat per ser un centre de devoció i pelegrinatge i la qualitat de la celebració litúrgica que s'hi desenvolupa. I val a dir que les va complir totes.

RUTA MARIANA

Passaport de la ruta mariana.

ELS CINC TEMPLES DE LA RUTA MARIANA

Hi ha santuaris que són importants per la seva arquitectura, d'altres per la seva història i alguns perquè formen part de la identitat d'un territori. El de Meritxell reuneix les tres condicions. Des de l'any 2014, a més, forma part d'un projecte que amplia considerablement el seu radi d'influència: la Ruta Mariana.

Per entendre què significa aquesta ruta per a Meritxell, però, cal anar més enllà de la simple idea d'un circuit turístic. La incorporació del santuari andorrà va significar que un dels principals símbols religiosos i identitaris del país passés a formar part d'una xarxa internacional de destinacions marianes. I això té conseqüències tant religioses

com culturals, turístiques i econòmiques.

La Ruta Mariana no és un camí de peregrinació convencional amb un únic punt d'inici i una meta final. És una xarxa de cinc santuaris situats al voltant dels Pirineus que poden visitar-se en diferents etapes. La proposta va néixer a partir d'un recorregut que tradicionalment ja feien molts pelegrins entre el Pilar, Torreciudad i Lourdes. Amb el temps, el projecte es va estructurar com una destinació conjunta i s'hi van incorporar Montserrat i Meritxell. És, en aquest sentit, una fórmula de turisme cultural i religiós que converteix cinc destinacions independents en un producte comú.

Telèfons 24 hores: 726 223 / 686 223

Concessionària Forn Crematori

noucamifuneraria@andorra.ad

Av. Copríncep de Gaulle, 19

AD700 Escaldes-Engordany

Feliç dia de Meritxell

L'energia que mou un país.

DEVOCIÓ

PROCESSÓ DE LES TORXES EN LA VIGÍLIA

Quan cau la nit del 7 de setembre, la vigília de la Diada de Meritxell, la llum de les torxes pren el protagonisme a Canillo. La processó de torxes és un dels actes tradicionals que dona el tret de sortida a la celebració de la patrona d'Andorra i acompanya els fidels en el camí fins al Santuari de Meritxell.

L'esdeveniment comença al monument dels Pariatges, seguint el jardí del Santuari, l'església cripta Meritxell-Memòria fins al santuari cinquantenari de la Mare de Déu. Allà es farà una missa acompanyada d'un concert d'orgue i, després d'un

piscolabis de germanor al claustre de les arcades, hi haurà ball de festa major a la plaça del poble.

La processó s'emmarca en una festivitat que té el seu punt culminant el 8 de setembre, Dia de Meritxell. La jornada inclou diverses celebracions religioses, com la missa de l'Aurora, l'eucaristia jove i l'ofici solemne. Milers de pelegrins es desplacen fins al santuari des de primera hora del matí.

Ho fan des de qualsevol punt del país, caminant per devoció a la Verge, per fer esport o per formar part de la festa que uneix a tots els an-

COMÚ DE CANILLO

Processó de torxes

dorrans sota un mateix paraigua: el de la Mare de Déu de Meritxell.

D'aquesta manera, cada 7 de setembre, les torxes no només il·lu-

minen el camí fins a Meritxell, també mantenen viva una tradició que connecta la devoció, la memòria col·lectiva i la identitat d'Andorra.

MERITXELL RENEIX

El Santuari de Meritxell commemora aquest 2026 mig segle de la inauguració del nou temple amb l'exposició «Meritxell reneix. 50 anys sota la mirada d'un poble (1976-2026)», una proposta que reivindica la memòria col·lectiva vinculada a un dels espais més emblemàtics d'Andorra. La mostra, que es pot visitar fins al 31 de desembre al claustre gran del Santuari, recorre cinc dècades d'història a través de la fotografia i posa el focus en la relació entre l'edifici, el paisatge i la societat andorrana

T. NAVARRO

Imatge de l'exposició 'Meritxell reneix'.

i com han canviat en aquests cinquanta anys.

L'exposició parteix d'un episodi tràgic com el que va marcar profun-

dament la història del lloc: l'incendi que va destruir l'antic santuari la nit del 8 de setembre de 1972. Quatre anys més tard, el 1976, es va inau-

gurar el nou edifici, projectat per l'arquitecte Ricard Bofill, que va convertir Meritxell en un referent arquitectònic i simbòlic del país.

La mostra no es limita a repassar la història de l'edifici. Les imatges recuperen moments de les celebracions, les visites i els actes religiosos, però també escenes quotidianes que permeten observar com el Santuari ha estat integrat en la vida d'Andorra. La mirada fotogràfica mostra així un espai que, amb el pas dels anys, ha anat acumulant records personals i col·lectius.

La mostra es podrà visitar al claustre del Santuari fins a finals d'any, amb entrada lliure, i convida el visitant a redescobrir Meritxell a través de cinc dècades de memòria compartida.

Agència Andorrana de Protecció de Dades

Bon Dia de Meritxell

"La intel·ligència artificial només esdevé un autèntic progrés si posa la dignitat humana al centre"

Sant Pare Lleó XIV

En aquest dia, reafirmem el nostre deure de **vetllar** per una innovació responsable que protegeixi els **drets**, la **privacitat** i les **persones**

Feliç dia de Meritxell!

TRADICIÓ • CULTURA • IDENTITAT • ANDORRA

W&M
Windsor & Meyers
LEGENDARY REAL ESTATE

(+376) 80 82 83
windsorandmeyers.com
info@windsorandmeyers.com

CISA
RELOCATION
& REAL ESTATE

(+376) 73 73 73
cisa.ad
comercial@cisa.ad

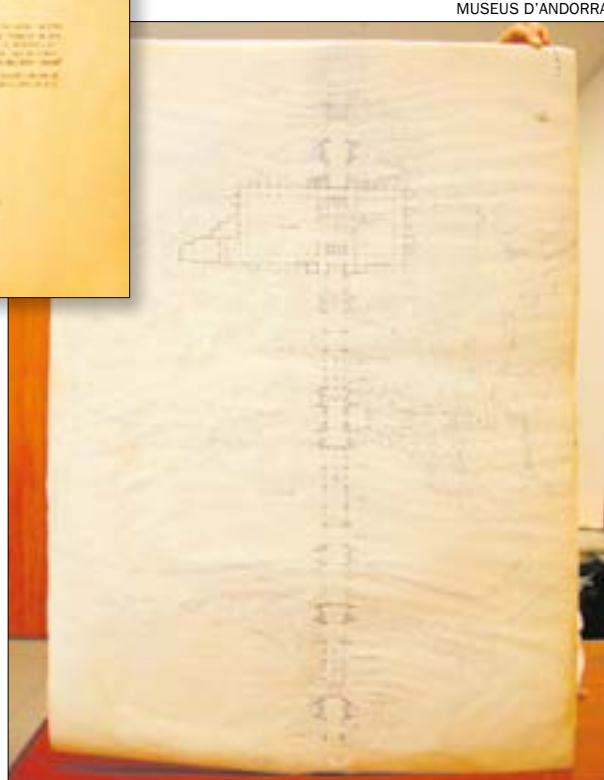
ARQUITECTURA

UNA PASSAREL·LA, UNA ESCULTURA I MOLTS MIRADORS

El projecte de Bofill per a l'entorn del Santuari preveia un viaducte que havia de cosir les muntanyes de la vall i conduir fins a un singular pont-carrer. Sobre aquesta estructura, botigues i restaurants s'haurien desplegat damunt d'un llac artificial, en una escena que avui costa d'imaginar. L'ascensió continuava a través d'una gran escalinata que, a mesura que guanyava altura, repartia terrasses, miradors i petits refugis amb zones d'aixopluc. Escultures de grans dimensions haurien completat el recorregut fins arribar al final del trajecte: un gran amfiteatre cultural de forma còncava, concebut per acollir els visitants que pujaven fins al santuari.

La proposta encara anava més enllà. Bofill havia projectat una columnata que naixia al mateix San-

tuari i s'endinsava progressivament en les muntanyes. L'estructura culminava a l'entorn de l'amfiteatre, on també hi havia prevista una zona per menjar a l'aire lliure. Tot plegat configurava un paisatge arquitectònic monumental, gairebé escenogràfic, que pretenia integrar edificis, natura

Imatges del projecte inicial de Ricard Bofill.

i espai públic, tot en un mateix espai sagrat.

Però la magnitud de la proposta també contenia la seva principal feblesa. El projecte arribava en un entorn on la mirada sobre l'arquitectura estava fortament condicionada pel santuari antic i pels testimonis del romànic. La nova arquitectura, molt més contemporània i rupturista, corria el risc de resultar difícil d'entendre i, sobretot, de ser rebutjada per una població poc familiaritzada amb aquell llenguatge.

Finalment, només una part del projecte es va arribar a construir. I fins i tot aquella intervenció va generar incomprensió i controvèrsia. El consens social no arribaria fins anys després, quan la proposta de Bofill va començar a ser mirada amb una certa distància.

El projecte inacabat explica, en certa manera, la tensió entre dues maneres d'entendre el patrimoni: la d'un paisatge arrelat en la tradició i la d'una arquitectura que volia mirar cap al futur. Una ambició monumental que, potser, va arribar massa aviat.

Feliç Diada de Meritxell

PIC NEGRE

SHUSSKI

RENTASKI

/ 8 de setembre

FELIÇ DIA DE MERITXELL

Us desitja Jocor

#SomJocor

LAMPISTERIA

SPA
WELLNESS

CALEFACCIÓ

ENERGIES
RENOVABLES

BANYS

CLIMATITZACIÓ

COL-LECTIVITATS

/ **Jocor**

8 DE SETEMBRE

NATIVITAT DE MARIA I FESTIVITAT DE MERITXELL: UNIDES PEL DIA

La Nativitat de la Verge Maria és una de les festes marianes més antigues. Es creu que el seu origen està lligat a la festa de la dedicació, al segle IV, d'una antiga basílica mariana de Jerusalem, sobre les ruïnes de la qual fou construïda al segle XII l'actual església de Santa Anna. La tradició diu que en aquest lloc va estar la casa dels pares de Maria, Joaquim i Anna, i on va néixer la Verge. La festa va començar a celebrar-se a Roma al segle VIII, amb el Papa Sergi I. És la tercera festa de la "nativitat" al calendari romà, que condemora la Nativitat de Jesús, el 25 de desembre, la de Sant Joan Baptista, el 24 de juny, i la Santíssima Verge Maria, el 8 de setembre.

Als Evangelis no hi ha dades que confirmin aquesta data ni el nom dels pares de Maria, així que la tradició es pren del Protoevangeli de Jaume, un escrit apòcrif del s. II.

Aquesta festa s'associa amb el fenomen de les marededeu trobades, que són figures de la Mare de Déu que, segons les llegendes popularitzades durant els segles XV fins al s. XVII, s'havien amagat abans de la invasió musulmana i van ser retrobades més endavant enmig de prodigis per pastors o ermitans. Aquestes figures, en general escultures en talla policromada, són molt típiques dels territoris catalans. D'estil típicament romànic o del romànic tardà i creades fo-

namentalment a partir del s. XII, són concebudes per ser vistes frontalment i presenten un marcat hieratisme, propi d'aquest estil. La Mare de Déu hi acostuma a aparèixer asseguda, ricament vestida i coronada amb el nen Jesús assegut als genolls.

La Mare de Déu de Meritxell és un clar exemple d'aquestes Verges trobades, però també ho són la Mare de Déu d'Urgell (coneguda com la Mare de Déu d'Andorra perquè segons la llegenda va estar amagada al Principat durant la invasió dels sarraïns a les terres de la Marca Hispànica), la Mare de Déu de Montserrat, la Mare de Déu de Núria o la Mare de Déu de Canòlich.

La Nativitat de Maria s'ha utilitzat per la celebració del dia de les marededeus trobades.

**Grup
L'HOMER
DEL SAC**

**FELIÇ
DIADA
DE MERITXELL**

Amb orgull, compromís i dedicació,
sempre al servei d'Andorra.

Av. d'Enclar, 58
AD500 Santa Coloma - Andorra

+376 722 292

info@homedelsac.ad

Més de **58 anys**
al vostre servei amb
la vostra confiança

Agents exclusius **COMPANYIA ANDORRANA D'ASSEGURANCES SA**

ELS VOSTRES ASSESSORS EN ASSEGURANCES
Professionalitat, experiència, proximitat, solvència i servei

- Automòbils
- Multirisc a la carta (llar, comunitats, comerç, hotels, etc.)
- Incendi-Robatori
- Responsabilitat civil general
- Exposicions
- Tot risc de la construcció
- Garantia desenal
- Maquinària
- Assegurança accident personal
- Vida
- Transport

Av. Meritxell, 88, 1r esquerra - AD500 Andorra la Vella - Tel.: 804 490 - Fax: 865 100 - s&c@xsa.ad - s&c@andorra.ad

CONFIANÇA
EXPERIÈNCIA
PROXIMITAT
SOLVÈNCIA

La 1a companyia
d'assegurances d'Andorra

Més de 75 anys 1951-2026

COMPANYIA ANDORRANA D'ASSEGURANCES SA

AV. MERITXELL, 88, AD500 ANDORRA LA VELLA · TELÈFON: 806 806 · FAX: 824 605 · caa@xsa.ad

PELEGRINATGE

CAMÍ DE MERITXELL: UNA TRADICIÓ QUE CONTINUA FENT HISTÒRIA

Cada 8 de setembre, Andorra celebra la diada de Meritxell, una jornada marcada per la devoció a la patrona del país i per les tradicions que, any rere any, reuneixen centenars de persones al Santuari de Meritxell. Entre aquestes tradicions destaca el pelegrinatge a peu, una pràctica que permet als participants recuperar els antics camins del país i mantenir viva una manera de celebrar la festivitat que es remunta a generacions passades.

Antigament, arribar fins a Meritxell significava emprendre un llarg trajecte a peu. Els habitants de les diferents parròquies recorrien les rutes que comunicaven els pobles i les valls per arribar al Santuari i participar en els actes religiosos. El desplaçament formava part de la mateixa celebració: caminar era una mostra de devoció i, alhora, una ocasió per compartir el trajecte amb familiars, veïns i altres pelegrins.

Una de les rutes més tradicionals és la que uneix Canillo amb Meritxell. El recorregut, de distància relativament curta, permet arribar al Santuari a peu seguint l'entorn de la parròquia. Per als habitants de la zona, aquest camí té un significat especial perquè connecta dos espais estretament relacionats amb la història i la devoció a la Mare de Déu de Meritxell.

Però el pelegrinatge no es limita a aquest itinerari. Al llarg dels anys, persones procedents d'altres parròquies també han mantingut el costum d'arribar caminant fins a Meritxell.

BONDIA

BONDIA

Dos dels punts del camí que es poden trobar els pelegrins al seu camí a Meritxell.

Els recorreguts poden ser més llargs i exigents i aprofiten diferents trams de camins tradicionals, senders i vies antigues que travessen el territori andorrà. Això converteix el trajecte en una experiència que va més enllà de l'àmbit religiós i permet redescobrir el patrimoni natural i cultural del país.

El paisatge és, precisament, un dels elements que acompanya els pelegrins durant el recorregut. Els camins passen per zones de muntanya, boscos i nuclis habitats, oferint una perspectiva diferent d'Andorra. Lluny del trànsit de les carreteres, caminar permet observar amb més calma l'entorn i entendre com, en el passat, aquests mateixos camins eren vies habituals de comunicació entre els habitants de les valls.

Avui, els motius per participar en el pelegrinatge són diversos. Per a alguns, és una qüestió de fe i devoció. Per a d'altres, representa el compliment d'una tradició familiar que passa de pares a fills. També hi ha qui hi participa pel valor cultural de l'experiència o simplement per compartir una jornada especial amb altres persones.

A mesura que els pelegrins s'acosten al Santuari, el cansament del recorregut deixa pas a la sensació d'haver completat un camí amb un significat especial. L'arribada a Meritxell marca el final del trajecte, però també el punt de trobada de tots aquells que han decidit recuperar, ni que sigui per unes hores, els passos dels qui els van precedir.

Bon dia
de
Meritxell

PORTES D'ENTRADA,
PORTES DE GARATGE
INSTAL·LACIÓ, MANTENIMENT,
REPARACIÓ I REFORMA
D'ASCENSORS

SERVEI
24h
Avaries:
838 000

Ascensors Principat

Ctra. de la Creu Blanca · Xalet Els Ascolls
AD400 L'ALDOSA (Principat d'Andorra)
ascensors@ascensorsprincipat.com
Tel. 737 777 · Fax 838 038

FELIÇ DIA DE MERITXELL

VIA MODA
ANDORRA

HISTÒRIA

Construcció del nou Santuari de Meritxell.

MERITXELL ABANS DE MERITXELL: PRIMERES APARICIONS

Abans que Meritxell es convertís en la patrona d'Andorra, abans de l'actual santuari projectat per Ricard Bofill i abans fins i tot que la tradició expliqués l'aparició miraculosa de la Mare de Déu sota una gavernera florida, ja existia un lloc anomenat Meritxell. La prova més antiga coneguda fins avui es troba en un document de l'any 1176, una referència que permet situar el topònim en

plena Edat Mitjana i que constitueix una de les primeres peces documentals per reconstruir la història del Santuari.

La menció apareix en la segona concòrdia de l'any 1176, un document medieval en què figura el nom de Joan Subran de Meritxell. És una referència aparentment breu, gairebé accidental, però de gran valor històric. El document no explica

encara l'origen de la Mare de Déu de Meritxell ni descriu cap santuari com el que coneixem actualment. Tampoc relata la famosa llegenda del pastor que troba la imatge de la Verge. Però deixa constància escrita que, a la segona meitat del segle XII, el nom Meritxell ja identificava un indret o una procedència coneguda.

Aquesta dada és especialment significativa perquè separa dues maneres diferents d'explicar els orígens de Meritxell. D'una banda, hi ha la tradició religiosa i popular, transmesa durant segles i vinculada al miracle de la imatge. De l'altra, hi ha els documents històrics, molt més escassos però imprescindibles per saber què es pot demostrar documentalment.

I és precisament en aquest segon terreny en què l'any 1176 adquireix tota la seva importància.

Una referència breu amb un gran valor històric

Els documents medievals no acostumen a explicar la història tal com ho faria avui un reportatge periòdic. Sovint són textos jurídics, pactes, donacions, compravendes o acords entre institucions i persones. Els seus autors no pretenien deixar constància detallada de la vida quotidiana d'un poble o d'un santuari. Per això, una simple menció a un topònim o al nom d'una persona pot convertir-se, amb el pas dels segles, en una font essencial per als historiadors.

En la documentació d'aquell any apareix Joan Subran de Meritxell. El valor principal de la menció és que demostra que el nom Meritxell ja era utilitzat en aquella època. És a dir, no es tracta d'un nom creat en època moderna ni d'una denominació apareguda després de la construcció del santuari contemporani.

La referència ens situa en una Andorra molt diferent de l'actual. Al segle XII, el territori era essencialment rural i muntanyós. Les comunitats vivien vinculades a la ramaderia, l'agricultura, els boscos i els recursos de les valls. Els camins de muntanya connectaven petits nuclis de població i les institucions religioses tenien un paper molt important en l'organització social.

En aquest context, un topònim com Meritxell podia servir per identificar un indret concret, una zona o la procedència d'una persona.

El document, però, no permet afirmar per si sol que l'actual santuari ja existís exactament tal com el coneixem. Que Meritxell aparegui documentat l'any 1176 no significa necessàriament que aquell mateix any ja existís un santuari dedicat a la Mare de Déu.

Av. Carlemany, 82
Escaldes-Engordany
820 469
www.cavabenito.com

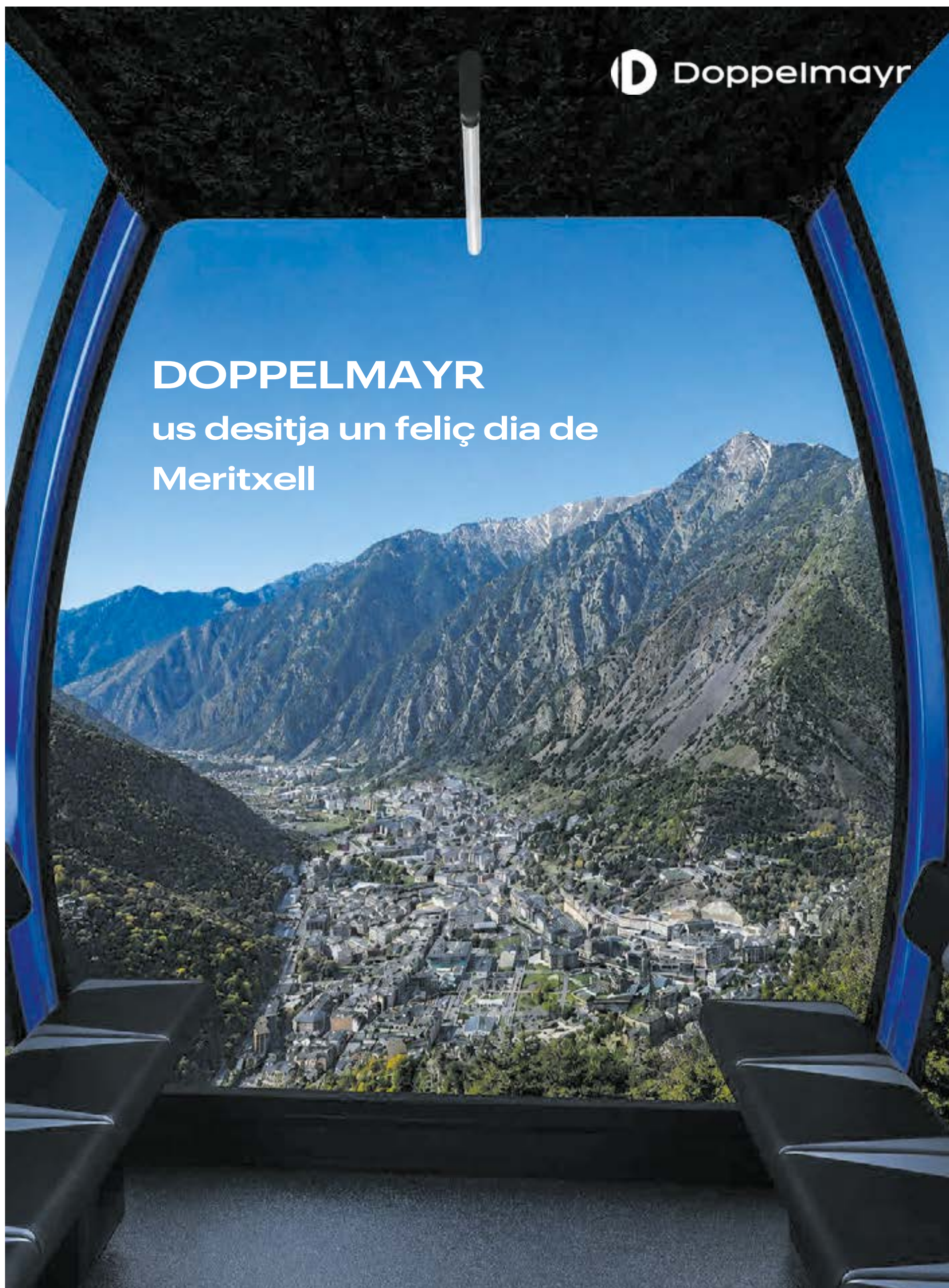

Us desitja
feliç dia de Meritxell

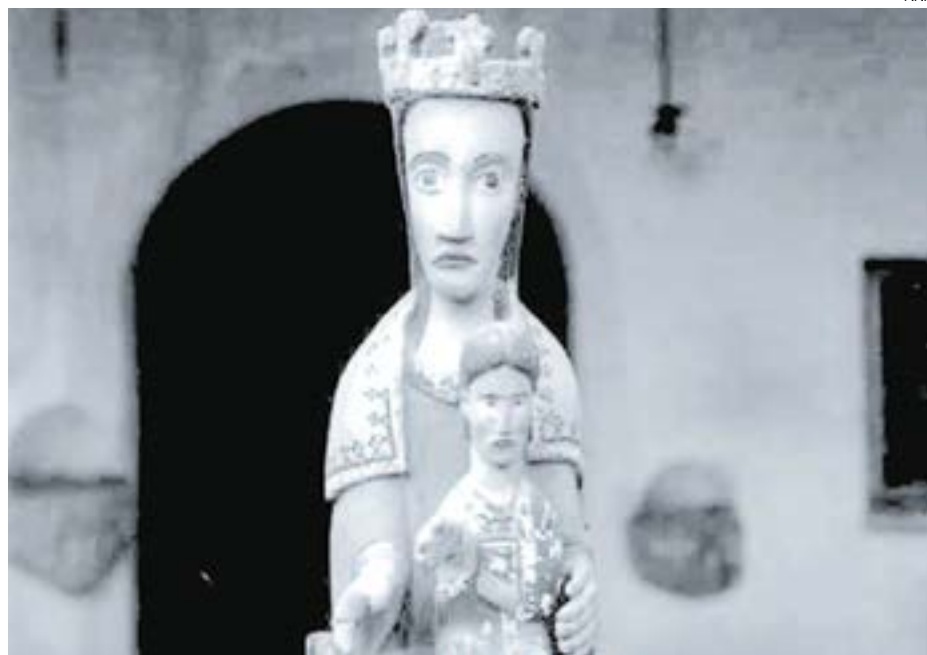
SCOTCH WHISKY SELECCIÓ

DOPPELMAYR
us desitja un feliç dia de
Meritxell

MODES

Imatge de la coronació de la Verge de Meritxell gòtica vs. la Verge romànica.

ROMÀNICA O GÒTICA, AMB QUINA DE LES DUES MERITXELLS ET QUEDES?

Quan es parla de la Mare de Déu de Meritxell, la primera imatge que acostuma a venir al cap és la famosa talla romànica de la patrona d'Andorra. Aquella escultura, datada del segle XII, va desaparèixer durant l'incendi que va destruir el santuari la nit del 8 al 9 de setembre de 1972. Però abans d'aquella tragèdia, durant diversos segles, una altra imatge havia ocupat un lloc central en la història del Santuari: la talla gòtica de la Mare de Déu de Meritxell.

Aquesta escultura, molt menys coneguda actualment, va tenir una importància destacada en la vida religiosa del Santuari. Era una imatge de tradició gòtica que va substituir la talla romànica original durant el segle XVI, quan els gustos artístics i

religiosos havien canviat. Durant segles, la imatge gòtica va formar part de la decoració i del culte de l'antic santuari, fins que també va acabar destruïda pel foc de 1972.

La seva història permet entendre que Meritxell no ha estat sempre representada per una única imatge. Al contrari, les diferents talles de la Mare de Déu reflecteixen els canvis artístics, religiosos i culturals que ha experimentat Andorra al llarg dels segles.

L'antiga església de Meritxell tenia una història molt anterior a la construcció del santuari actual. L'edifici era d'origen romànic i estava dedicat a Santa Maria.

Però durant el segle XVI els gustos artístics van canviar. El romànic

començava a considerar-se un estil antic i poc refinat en comparació amb les noves formes artístiques. En

Les dues talles van arribar a formar part del mateix santuari; la gòtica va ocupar el centre

aquest context, la imatge romànica de Meritxell va ser substituïda per una nova representació de tradició

gòtica. La nova escultura presentava una imatge més elegant i naturalista, pròpia de la sensibilitat gòtica. La Verge apareixia dreta, en lloc d'estar asseguda com en la talla romànica. Aquesta diferència permet observar clarament l'evolució de l'art religiós.

Un dels aspectes més interessants de la història de Meritxell és que les dues talles —la romànica i la gòtica— van arribar a formar part del mateix santuari. Durant molt de temps, la talla gòtica va ocupar l'espai principal del culte, mentre que la imatge romànica va quedar en un segon pla. No va ser fins al segle XX, quan l'art romànic va tornar a ser valorat com una part important del patrimoni històric, que la situació es va invertir.

Feliç dia de Meritxell

Carles Flinch

CAN MANEL

DES DE 1979

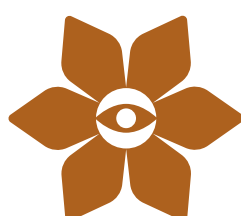
Plaça Príncep Benlloch, 5 - AD500 Andorra la Vella
(+376) 822 397 - canmanel@andorra.ad

FELIÇ DIA DE MERITXELL

GASTRONOMIA - OCI - CASINO

unnicandorra.com

UNNIC

TRADICIÓ

LA BANDERA I ALTRES SÍMBOLS DEL PAÍS

Andorra és un país petit, però té una història i una identitat molt riques. Al llarg dels segles, el Principat ha construït un conjunt de símbols que representen la seva història, la seva cultura, les seves tradicions i la seva manera de ser.

Parlar dels símbols d'Andorra és també parlar de la seva història. La situació del país als Pirineus i la seva particular evolució política han influït en la creació d'aquests elements, que encara avui tenen una presència important en la vida dels andorrans.

La bandera d'Andorra

La bandera és un dels símbols més coneguts del Principat. Els colors estan relacionats amb la història política del país. El blau i el vermell s'associen tradicionalment amb França, mentre que el groc i el vermell tenen relació amb el Bisbat d'Urgell. Aquesta combinació recorda la particular situació d'Andorra, un territori que històricament ha estat sota la sobirania compartida dels seus dos coprínceps.

La bandera actual es va consolidar durant el segle XX i avui és present en edificis públics, escoles, actes oficials i celebracions.

L'escut: un resum de la història

L'escut d'Andorra és un dels símbols que millor resumeixen la història política del país. Està dividit en

La bandera d'Andorra que el síndic guarda al seu despatx.

quatre quarts.

El primer mostra una mitra i un bàcul, que representen el bisbe d'Urgell. El segon conté les tres barres relacionades amb el comtat de Foix. El tercer presenta les quatre barres catalanes i el quart mostra dues vaques, associades tradicionalment al comtat de Bearn.

A la part inferior apareix el lema llatí "Virtus Unita Fortior", que significa "La unió ens fa forts".

Els diferents elements de l'escut recorden les institucions i territoris

que han tingut una relació històrica amb Andorra. Per això, més que una simple imatge, l'escut funciona com un petit resum visual del passat del Principat.

L'himne nacional

Un altre símbol oficial és l'himne nacional d'Andorra, conegut com El Gran Carlemany.

La lletra va ser escrita pel bisbe Joan Benlloch i Vivó i la música és de mossèn Enric Marfany. L'himne presenta una visió tradicional dels orígens d'Andorra i fa referència a

la figura de Carlemany, a qui la tradició atribueix un paper en l'alliberament de les valls.

Meritxell, la patrona d'Andorra

Entre els símbols més importants del país hi ha la Mare de Déu de Meritxell, patrona d'Andorra.

El Santuari es troba a Canillo i la seva història combina documentació medieval, tradició religiosa i cultura popular. El topònim Meritxell ja apareix documentat l'any 1176, però encara avui en dia se la venera com a mare de tots els andorrans.

El Pollastre Volador
Servei a domicili Tel.: 835 999

Av. Sant Antoni, 51 · AD400 La Massana

HORARI:

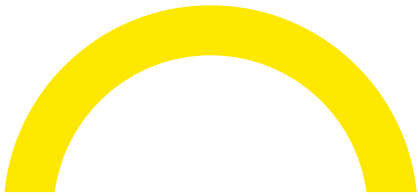
De dimarts a dissabte:
Matí de 10.00 h a 15.00 h
Tarda de 18.30 h a 22.00 h

Diumenges: 8.00 h a 16.00 h

SERVEI A DOMICILI:

De dimarts a dissabte
(CityXerpa):
de 20.30 h a 22.30 h

Diumenges: de 13.00 h a 15.00 h

FELIÇ
DIA DE
MERITXELL

8 DE SETEMBRE

DIADA DE LA MARE DE DÉU DE MERITXELL

La nostra història.
La nostra cultura.
L'orgull de ser andorrans.

Prevenir és assegurar-te

Informat al 890 300 o info@e-financera.com

**Financera
d'Assegurances**